

Regionale T.V. en V.Z.W. in Vlaanderen: wettelijke verplichtingen en beperkingen

D. VOORHOOF

Dirk Voorhoof is docent aan de Universiteit Gent, en verbonden aan het Seminarie voor Mediarecht.

Hij publiceerde in dit tijdschrift reeds een bijdrage over "Lokale radio en V.Z.W." (zie jaargang 91, p. 98 e.v.)

Inleiding

In een reeks eerdere bijdragen in Z.W. is uiteengezet binnen welk juridisch kader een V.Z.W. het uitgeven van een tijdschrift als nevenactiviteit of soms als hoofdactiviteit kan hebben, of hoe een V.Z.W. als basisstructuur kan functioneren voor de exploitatie van een lokale radio (zie Z.W. 90/1, 1-4, Z.W. 90/4, 77-87, Z.W. 91/1, 34-46 en Z.W. 91/5-6, 98-104). In deze bijdrage wordt aangeduid hoe de V.Z.W. ook als basisstructuur kan functioneren voor de exploitatie van een lokale of regionale T.V.-omroep in de Vlaamse Gemeenschap en wordt aangeduid welke wettelijke normen van toepassing zijn op de V.Z.W. als regionale televisievereniging. De normering situeert zich op organisatorisch, programmatorisch-inhoudelijk, commercieel en administratief vlak. Ook de modaliteiten van financiering en distributie van de programma's komen aan bod. Tenslotte wordt de mogelijkheid van schorsing of intrekking van de erkenning besproken en volgt een beknopt overzicht van andere verplichtingen, verbodsbepalingen of mogelijke sancties.

1. Algemene situering

Het zgn. kabeldecreet van 28 januari 1987 opende in de Vlaamse Gemeenschap de mogelijkheid voor de legalisatie van niet-openbare televisieverenigingen¹. Hoewel dit decreet in de eerste plaats gericht was op de introductie van commerciële televisie in Vlaanderen, werd tegelijk voorzien in de mogelijkheid van enkele andere types van private televisieverenigingen, waaronder ook de lokale en/of regionale televisie².

Voorts opende de wet op de handelspubliciteit op radio en televisie van 6 februari 1987 de mogelijkheid om reclame op te nemen in radio- en televisieprogramma's. Het uitzenden van reclame op radio of televisie werd afhankelijk gemaakt van een machtiging van de nationale regering. Specifiek met betrekking tot de lokale T.V.-omroep bepaalde de wet van 1987 in art. 12, par. 3: "De Koning kan, bij in Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden en de modaliteiten bepalen van de machtigingen om handelspubliciteit op te nemen in televisieprogramma's gericht tot een deel van een gemeenschap"³. Het was tegelijk de bedoeling dat deze vormen van lokale of regionale T.V.-omroep zichzelf zouden financieren op basis van reclame-inkomsten of via andere mechanismen van financiering met private middelen, een en ander in uitvoering van het regeerakkoord van de Vlaamse Executieve 1985-1988 waarin de bepaling: "De niet-openbare televisie wordt gefinancierd met private middelen, onder meer de opbrengst van handelspubliciteit. Andere niet-openbare initiatieven worden gefinancierd met private middelen"⁴.

In het voorjaar van 1989 startte de Vlaamse commerciële televisie VTM. De regionale of lokale T.V.-omroepen bleven echter voorlopig in de startblokken steken. Immers, het in het vooruitzicht gestelde K.B. dat de modaliteiten van de reclame op de regionale T.V.-omroepen behoorde vast te leggen, bleef uit. Ook na het over hevelen van de materie inzake handelspubliciteit op radio en televisie naar de gemeenschappen⁵, bleef het nog enige tijd wachten op een vernieuwd decretaal kader voor de reclame en sponsoring in de Vlaamse Gemeenschap. Aan de regionale of lokale T.V.-omroepen bleef in de periode 1987-1991 aldus de mogelijkheid ontnomen om

¹ Zie VOORHOOF, D., "De nieuwe omroepwetgeving in Vlaanderen", *Informatierecht/AMI*, 1988, afl. 3, 47-52 en "De nieuwe mediawetgeving: krachtlijnen van de wet op de omroepreclame en het kabeldecreet", in BREWAEYS, E., DESMET, S., OPDEBEECK, J., VOETS, F. en VOORHOOF, D., *Persvrijheid, omroeprecht en nieuwe media*, Antwerpen, Kluwer rechtswetenschappen, Tegenspraak-cahier nr. 3, 1987, 79-106.

² Decreet van 28 januari 1987 betreffende het overbrengen van klank- en televisieprogramma's in de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de erkenning van niet-openbare televisieverenigingen, *B.S.*, 19 maart 1987 (verder afgekort *Decr. 1987*).

³ Wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en de teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie, *B.S.*, 3 april 1987, *err. B.S.*, 25 april 1987.

⁴ *Gedr. St.*, Vl. R., 1985-1986, nr. 19 - bijlage; 1985-1986, nr. 152/1 en 1986-1987, nr. 152/2 en 152/10.

⁵ Art. 4, 6° van de Bijz. Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, zoals gewijzigd Wet van 8 augustus 1988, *B.S.*, 13 augustus 1988.

reclame uit te zenden, waardoor hen de noodzakelijke financiële basis werd ontzegd om effectief van start te kunnen gaan met de productie en de doorgifte van lokale T.V.-programma's. Slechts één lokale T.V.-omroep slaagde er desondanks toch in om effectief van start te gaan: AVS Gent/Eeklo. Nog 3 andere kandidaten kregen een erkenning op 29 juni 1989 (Antwerpen ATV, Leuven RTLTV, Kortrijk-Waregem RTVO) zonder van start te kunnen gaan, bij gebrek o.a. aan een voldoende stevige financiële basis. Tientallen andere kandidaten kregen voorlopig geen erkenning omdat ondertussen een herziening van de wetgeving inzake lokale/regionale T.V. in het vooruitzicht werd gesteld ⁶.

Met het decreet van 12 juni 1991 inzake reclame en sponsoring werd uiteindelijk de basis gelegd voor reclame op de lokale of regionale T.V.-omroepen ⁷. Het nieuwe decreet van 23 oktober 1991 betreffende de regionale T.V. en het uitvoeringsbesluit van 27 mei 1992 scheppen voortaan een uitgewerkt kader waarbinnen de niet-openbare regionale televisieverenigingen in de komende maanden en jaren zullen kunnen gaan functioneren ⁸. De bepalingen van het kabeldecreet van 28 januari 1987 werden grondig gewijzigd voor wat de regionale of lokale T.V.'s betreft, omdat het vorige decreet een gevaar inhield voor grootschaligheid en voor een al te sterk doorgevoerde commercialisering en programmatorische ketenvorming. Volgens de decreetgever van 1991 moet de regionale/lokale T.V. er in de eerste plaats op gericht zijn "de communicatie tussen de bevolking binnen een regio te bevorderen bij middel van een voor al streekgebonden informatie en dienstverlening aan de burger" ⁹.

De doelstellingen van het nieuwe decreet zijn: kleinschaligheid en een eenvoudige en soepele organisatie-structuur, met garanties inzake pluralisme en onafhankelijkheid van de regionale televisieverenigingen, die nu effectief operationeel kunnen worden. Teneinde deze doelstellingen te kunnen be-

reiken werd geopteerd voor **de V.Z.W. als exclusieve beheersstructuur** voor de regionale televisie in Vlaanderen ¹⁰. Onder niet-openbare regionale televisievereniging verstaat het decreet de "vereniging die zich door middel van het medium televisie richt tot een gemeenschap in een regionaal zendgebied" (Decr., art. 3, 2°). Als eerste erkenningsvoorwaarde stelt het decreet dat de niet-openbare televisievereniging de vorm moet hebben van een vereniging zonder winst-oogmerk (Decr., art. 4, 1°).

2. De erkenningsprocedure

Onderstaand schema wijst de verschillende stappen aan van de **legalisatieprocedure** die de niet-openbare regionale televisieverenigingen in de Vlaamse Gemeenschap volgens het actuele juridische kader moeten doorlopen alvorens over een titel te kunnen beschikken om op een legale wijze tot het doorgeven van lokale of regionale T.V.-programma's via de kabel te kunnen overgaan.

1. De aanvraag om erkenning kan worden ingediend na oproep daartoe in het Belgisch Staatsblad en via de media.

2. De erkenningsaanvraag moet aangetekend worden ingediend bij de Vlaamse Gemeenschapsminister van Cultuur. De aanvraag moet ondertekend zijn door de personen die de vereniging statutair naar buiten vertegenwoordigen of door de afgevaardigde-beheerder van de vereniging. De erkenningsaanvraag kan enkel worden ingediend voor de vrijliggende zendgebieden. De aanvraag dient vergezeld te gaan van de nodige stukken (voor de administratieve verplichtingen, cfr. infra sub 3.4.).

3. Binnen de 30 dagen na de datum vermeld in de oproep in het Belgisch Staatsblad maakt de Gemeenschapsminister de aanvragen over aan de Vlaamse Mediaraad.

⁶ Zie ontwerp advies van het Comité van Experten van de Vlaamse Mediaraad dd. 12 juni 1989, advies nr. 29.

⁷ Decreet van 12 juni 1991 tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie, B.S., 14 augustus 1991 (verder afgekort Decr. 1991). Voor situering en toelichting zie VOORHOOF, D., "Recente wijzigingen van de Vlaamse mediawetgeving. Nieuwe regels voor reclame en sponsoring op radio en televisie in Vlaanderen", *Mediaforum*, 1991, afl. 10, 109-110.

⁸ Decreet van 23 oktober 1991 houdende organisatie en erkenning van niet-openbare regionale televisieverenigingen, B.S., 28 december 1991, gew. Decreet 20 mei 1992, B.S., 9 juli 1992 (verder afgekort als Decr.); Besluit van de Vlaamse Executieve van 27 mei 1992 betreffende de erkenning van niet-openbare regionale televisieverenigingen, B.S., 17 juli 1992 (verder afgekort als Besl. Exec.). Zie ook VOORHOOF, D. en MAERTENS, H., *Medialex 1992. Bronnenverzameling van de media- en informatiewetgeving*, Antwerpen, Kluwer rechtswetenschappen België, 1992, 961 p. en BERCKX, P., "Organisatie en erkenning van niet-openbare regionale T.V.-verenigingen", *T.B.P.*, 1992, 416-419.

⁹ *Gedr. St.*, VI. R., 1990-1991, nr. 509/1, 2.

¹⁰ Voor de analoge wetgeving in de Franse Gemeenschap zie het Decreet van 17 juli 1987 over de audiovisuele sector, B.S., 22 augustus 1987, gew. Decreet 19 juli 1991, B.S., 2 oktober 1991.

4. De Vlaamse Mediaraad brengt een gemotiveerd advies uit binnen de 60 dagen na ontvangst van de aanvraag.

5. De Vlaamse Executieve beslist over de aanvraag binnen de 60 dagen na ontvangst van het advies van de Vlaamse Mediaraad.

6. De beslissing van de Vlaamse Executieve wordt door de Gemeenschapsminister aan de aanvrager betekend binnen de 14 dagen na de beslissing van de Executieve.

7. Het verlenen van de erkenning door de Vlaamse Executieve aan de niet-openbare regionale televisievereniging houdt automatisch de machtiging in tot het aanwenden van streekgebonden reclame en streekgebonden sponsoring.

8. De erkenningen gelden voor een (hernieuwbare) periode van 9 jaar, ingaand op datum van de beslissing van de Vlaamse Executieve.

9. In geval van inbreuk op het decreet of het besluit van de Vlaamse Executieve, kan de Vlaamse Executieve de erkenning opschorten of intrekken, na advies van de Vlaamse Mediaraad (voor de procedure van opschorting of intrekking, cfr. infra sub 6).

Voor de niet-openbare regionale televisieverenigingen die reeds over een erkenning beschikten op basis van het decreet van 28 januari 1987 is (was) een tijdelijke overgangsregeling van toepassing waardoor zij buiten de onderstaande aanvraagprocedure om, erkend blijven voor zover zij zich binnen de 6 maand conformeren aan de bepalingen van het nieuwe decreet van 23 oktober 1991 en zich inpassen in het aan hen toegewezen zendgebied (Decr., art. 16).

Zoals hierboven reeds vermeld, geldt de erkenning als niet-openbare regionale televisievereniging voor **hernieuwbare periodes van 9 jaar**, te rekenen vanaf de datum van de erkenningsbeslissing van de Vlaamse Executieve. Voor de niet-openbare regionale televisieverenigingen die hun vroegere erkenning ex lege behouden, eindigt de eerste erkenningsperiode negen jaar na de inwerkingtreding van het decreet van 23 oktober 1991.

De Vlaamse Executieve kan voor de Vlaamse Gemeenschap hoe dan ook **maximum 11** niet-openbare regionale televisieverenigingen erkennen, evenwichtig gespreid over de provincies. Binnen een zendgebied kan door de Vlaamse Executieve slechts één niet-openbare regionale televisievereniging worden erkend.

Bij de afbakening van het zendgebied wordt door de Vlaamse Executieve rekening gehouden met de sociologische gegevens en de technische mogelijkheden (Decr., art. 7, par. 1). De zendgebieden van de regionale televisieverenigingen worden vastgesteld op basis van de volgende indeling in administratieve arrondissementen (Besl. Exec., art. 3):

1. Veurne, Diksmuide, Oostende en Brugge;
2. Ieper, Roeselare, Kortrijk en Tielt;
3. Gent, Oudenaarde en Eeklo;
4. Aalst, Dendermonde en Sint-Niklaas;
5. Antwerpen;
6. Turnhout;
7. Mechelen;
8. Hasselt, Maaseik en Tongeren;
9. Leuven;
10. Halle-Vilvoorde;
11. Brussel-Hoofdstad.

3. De wettelijke normering inzake regionale T.V

De wettelijke bepalingen waaraan de niet-openbare regionale televisieverenigingen binnen de Vlaamse Gemeenschap moeten voldoen om de erkenning te kunnen verwerven en te kunnen behouden, kunnen worden ingedeeld in een aantal categorieën. Er gelden specifieke normen op organisatorisch, programmatisch-inhoudelijk, commercieel-publicitair en administratief vlak.

3.1. Organisatorisch

1.- De niet-openbare regionale televisievereniging is een vereniging die zich door middel van het medium televisie richt tot een gemeenschap in een regionaal zendgebied (Decr., art. 3, 2°). In concreto houdt dit de verplichting in dat de niet-openbare regionale televisievereniging eigendom is en bestuurd wordt door een **V.Z.W.** (Decr., art. 2, 2 en art. 4, 1°).

Teneinde de doelstellingen van kleinschaligheid, niet-commercialiteit en van een eenvoudige en soepele organisatie-structuur te kunnen bereiken werd m.a.w. geopteerd voor de V.Z.W. als exclusieve beheersstructuur.

2.- De maatschappelijke en de exploitatiezetel dient gelegen te zijn in het Nederlands taalgebied of in Brussel-Hoofdstad en dit binnen het **toegewezen zendgebied** van de niet-openbare regionale televisievereniging (Decr., art. 4, 2°).

3.- Het maatschappelijk doel van de V.Z.W. is beperkt tot het **uitsluitend** verzorgen van regionale televisie (Decr., art. 4, 3°).

4.- De V.Z.W. kan **niet meer dan één** regionale televisie exploiteren (Decr., art. 4, 4°).

5.- De niet-openbare regionale televisieverenigingen dienen **onafhankelijk** te zijn van een politieke partij, een beroepsvereniging of een organisatie met een

commercieel doel (Decr., art. 4, 5°). Toch blijft een zekere mate van vertegenwoordiging vanuit de genoemde sectoren toegelaten, zoals moge blijken uit de modaliteiten van samenstelling van de 3-ledige structuur die aan de V.Z.W.-regionale T.V.-omroepen wordt opgelegd.

6.- De **Raad van Beheer** moet representatief worden samengesteld en mag voor niet meer dan één vijfde bestaan uit leden die:

- 1° een politiek mandaat uitoefenen;
- 2° een leidinggevende functie of functie van bestuurder in een beroepsvereniging van werkgevers of werknemers;
- 3° een leidinggevende functie of functie van bestuurder in een pers-, advertentie- of reclamebedrijf of van de openbare omroep of de landelijke niet-openbare omroep;
- 4° een leidinggevende functie of functie van bestuurder in een kabeldistributiemaatschappij uitoefenen (Decr., art. 9).

7.- Op het niveau van de raad van beheer gelden een reeks **onverenigbaarheden**. De beheerders mogen geen deel uitmaken van een college van burgemeester en schepenen, van een bestendige deputatie, van de Vlaamse Executieve, van de Executieve van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en van de nationale regering (Decr., art. 9). De beheerders van de V.Z.W. mogen evenmin tegelijk beheerder zijn van een andere V.Z.W. van een niet-openbare regionale televisievereniging (Decr., art. 4, 1°).

8.- De beheerders dienen een **geregistreerde woon- of verblijfplaats** te hebben, gelegen binnen het zendgebied van de niet-openbare regionale televisievereniging die zij beheren (Decr., art. 9).

9.- De **Algemene Vergadering** van de V.Z.W. moet representatief worden samengesteld rekening houdend met politieke, sociale, culturele, levensbeschouwelijke en regionale criteria (Decr., art. 8, par. 1). De bestuurlijke overheden die financieel bijdragen in de werkingskosten van de niet-openbare televisieverenigingen, kunnen deel uitmaken van de algemene vergadering (art. 8, par. 2).

10.- De niet-openbare regionale televisievereniging dient een eigen **Adviesraad** op te richten die waakt over het pluralistisch en onafhankelijk karakter van de regionale omroep en advies verstrekt over alle aspecten van de programma-inhoud en de programmatie. De samenstelling dient een representativiteit te weerspiegelen op politiek, sociaal, cultureel, levensbeschouwelijk, etnisch en geografisch vlak. Tenminste

eenmaal per jaar staat de vergadering van de adviesraad open voor elk lid van de bevolking wonend binnen het zendgebied van de niet-openbare regionale televisie-vereniging (Decr., art. 11).

11.- **Samenwerking** tussen niet-openbare regionale televisieverenigingen onderling of met andere televisieverenigingen is toegestaan maar mag niet leiden tot koppeling of gestructureerde een vormigheid op het vlak van de reclame, de financiering of de programma-aanmaak.

Deze beperkende modaliteiten gelden evenwel niet indien de samenwerking gebeurt tussen de niet-openbare regionale televisieverenigingen binnen eenzelfde provincie (Decr., art. 7, par. 3).

3.2. *Programmatorisch-inhoudelijk*

1.- De niet-openbare regionale televisievereniging heeft als complementair medium tot taak informatie, animatie, vorming en ontspanning te brengen met de bedoeling binnen het zendgebied de communicatie onder de bevolking te bevorderen en bij te dragen tot **algemene sociale en culturele ontwikkeling van de regio**. Hierbij staat de regionale informatie en dienstverlening aan de burger centraal (Decr., art. 2).

2.- Er geldt een verplichting tot het uitzenden van **eigen programma's** (Decr., art. 4, 7°). Onder eigen programma's worden verstaan de programma's die ofwel door eigen personeel ofwel in opdracht en onder eindverantwoordelijkheid van het personeel van de niet-openbare regionale televisievereniging worden uitgewerkt en gerealiseerd (Decr., art. 3, 4°).

3.- In de eigen programma's moet ernaar worden gestreefd om de uitdrukkingmogelijkheden van de **plaatselijke bevolking** te ontwikkelen en haar deelname aan de werking van de niet-openbare regionale televisievereniging aan te moedigen (Decr., art. 4, 7°).

4.- Het geheel van de programmatie moet voor tenminste **80%** betrekking hebben op het **eigen regionaal zendgebied** (Decr., art. 4, 8°).

5.- In de programmatie dient elke vorm van **discriminatie** te worden geweerd (Decr., art. 4, 14°).

6.- De uitzendingen moeten gebeuren in het **Nederlands**, behoudens afwijkingen toe te staan door Executieve (Decr., art. 4, 6°).

7.- De **nieuwsuitzendingen** moeten beantwoorden aan de gangbare normen van de journalistieke deontologie met waarborgen voor onpartijdigheid en redactionele

onafhankelijkheid zoals vastgelegd in een redactiestatuut. De nieuwsuitzendingen geschieden onder de verantwoordelijkheid van een eindredacteur. Toezicht hierop gebeurt door de Geschillenraad (Decr., art. 4, 9°).

8.- Voor de nieuwsvoorziening kan de niet-openbare regionale televisievereniging een beroep doen op **samenwerkingsverbanden** (Decr., art. 4, 9°) en dit onder de voorwaarden zoals nader te bepalen door de Vlaamse Executieve.

9.- Gesponsorde programma's mogen inhoudelijk en programmatorisch nooit dusdanig door de sponsor worden beïnvloed dat daardoor de verantwoordelijkheid en de **redactionele onafhankelijkheid** van de omroep ten aanzien van de programma's wordt aangetast (Decr. 1991, art. 12, 1°).

10.- Ter **identificatie** is de niet-openbare regionale televisievereniging ertoe gehouden bij de aanvang van de programma's een oorspronkelijk herkenningsbeeld uit te zenden. De herkenningsbeelden, -melodie, het grafisch logo en alle andere bijkomende identificatiegegevens mogen op geen enkele manier verwijzen naar een andere openbare of niet-openbare televisievereniging (Decr., art. 4, 12°).

11.- De programma's van de niet-openbare televisieverenigingen moeten worden doorgegeven **vóór 19 u. 30** en dienen qua tijdsduur te worden beperkt tot 200 uur per jaar. Herhalingen van programma's en het rechtstreeks uitzenden van regionale cultuur- en sportevenementen georganiseerd door derden mogen ook na 19 u. 30 worden doorgegeven en zijn niet in de 200 uur begrepen. Voor de niet-openbare televisievereniging voor Brussel-Hoofdstad kan de Vlaamse Executieve terzake een uitzondering toestaan. (Decr., art. 7, par. 5).

12.- De niet-openbare regionale televisieverenigingen zijn ertoe gehouden de regels in verband met het **recht van antwoord** na te leven (Wet 23 juni 1961, gew. Wet 4 maart 1977 betreffende het recht van antwoord, art. 7).

3.3. *Reclame en sponsoring*

3.3.a. Reclame op de niet-openbare regionale televisieverenigingen

1.- Het is de niet-openbare regionale televisieverenigingen enkel toegestaan "**streekgebonden reclame**" uit te zenden. Onder streek gebonden reclame wordt verstaan: elke vorm van reclame die uitsluitend bestemd is voor en ontvangen kan worden in het zend-

gebied van een omroep die zich richt tot een regionale en/of lokale gemeenschap en die betaald wordt door een in het zendgebied gevestigde opdrachtgever (Decr., art. 3, 5° en Decr. 1991, art. 2, 3° en art. 3). De machtiging vanwege de Vlaamse Executieve tot het uitzenden van reclame (en sponsoring) wordt gelijktijdig en automatisch verleend met de erkenning (Decr. 1991, art. 3).

2.- Enkel mits een voorafgaande machtiging vanwege de Vlaamse Executieve is het toegestaan ook **andere reclame** uit zenden, een en ander onder de voorwaarden zoals gesteld door de Vlaamse Executieve in het kader van de bedoelde machtiging (Decr. 1991, art. 3).

3.- De reclame moet duidelijk **herkenbaar** zijn en onderscheiden zijn van de programma's. Meer bepaald moet de reclame gegroepeerd zijn in niet-opeenvolgende tijdsblokken van beperkte duur (Decr. 1991, art. 5, par. 1).

4.- Elk reclameblok moeten worden voorafgegaan en worden gevolgd door een **passende aankondiging** dat het om reclame gaat (Decr. 1991, art. 5, par. 2).

5.- In principe moeten de **reclameblokken** tussen de programma's worden ingevoegd. Bij bepaalde programmacategoriën kan onder bepaalde voorwaarden of mits inachtneming van minimale tijdsintervallen van 20 minuten de reclame ook tijdens de programma's worden ingevoegd (Decr. 1991, art. 5, par. 2).

6.- De **nieuwsuitzendingen en informatieve programma's** kunnen in geen geval worden onderbroken door reclameboodschappen (Decr. 1991, art. 5, par. 6). Dit verbod geldt ook voor de programma's van de religieuze erediensten en de programma's voor kinderen (Decr. 1991, art. 5, par. 6).

7.- De zendtijd voor reclame mag niet meer bedragen dan **15%** van de dagelijkse zendtijd en de reclamezendtijd binnen een periode van één uur mag niet meer dan **20%** bedragen (Decr. 1991, art. 5, par. 7).

8.- Reclameboodschappen in de onmiddellijke omgeving van **kinderprogramma's** zijn verboden, i.e. binnen een tijdsbestek van 5 minuten voor en 5 minuten na een kinderprogramma (Decr. 1991, art. 5, par. 6).

9.- De reclameboodschappen mogen geen politieke, godsdienstige, syndicale, ideologische of filosofische strekking vertonen, noch enige **discriminatie** bevatten naar ras, geslacht, nationaliteit, filosofische of politieke overtuiging inhouden, noch de menselijke waardigheid aantasten (Decr. 1991, art. 4, 1°).

10.- De reclame mag **niet aansporen** tot gedrag dat schadelijk is voor de gezondheid of veiligheid, of voor het milieu en geen oneigenlijk gebruik maken van argumenten van gezondheid, veiligheid en milieu (Decr. 1991, art. 4, 3°).

11.- Er geldt een absoluut verbod tot het uitzenden van directe of indirecte reclame voor **sigaretten en tabaksprodukten, voor geneesmiddelen en voor medische behandelingen** (die enkel op doktersvoorschrift verkrijgbaar zijn) (Decr. 1991, art. 4, 3°; K.B. van 20 december 1982 betreffende reclame voor tabak, voor produkten op basis van tabak en soortgelijke produkten, art. 2, 1°; K.B. van 9 juli 1984 betreffende de voorlichting en de reclame inzake geneesmiddelen, art. 6, 1°).

12.- Er gelden bijzondere beperkingen voor de reclame die betrekking heeft op **alcoholhoudende dranken** (Decr. 1991, art. 4, 4°).

13.- Een aantal bijzondere regels moesten in acht worden genomen in het kader van de bescherming van **minderjarigen** (Decr. 1991, art. 4, 5°).

14.- In de reclameboodschappen mogen geen **prijsvermeldingen** van de produkten, goederen of diensten vermeld worden (Decr. 1991, art. 4, 2°, d).

15.- De reclameboodschappen mogen **geen verwijzingen** bevatten naar de programma's van de niet-openbare regionale televisievereniging (Decr. 1991, art. 5, par. 1).

16.- Voor de reclameboodschappen mag geen beroep worden gedaan op personen wier **mediabekendheid** voortkomt uit de medewerking aan informatieve programma's waardoor hun optreden, in of buiten beeld, misleidend kan zijn voor de kijker (Decr. 1991, art. 4, 7°).

17.- **Sluikreclame** in de programma's is verboden. Het vertonen van (de merken van) produkten of diensten in T.V.-programma's waarin deze produkten of diensten met de bedoeling ze als prijs ter beschikking te stellen, is evenwel toegelaten op voorwaarde dat geen gebruik wordt gemaakt van aanprijzingstechnieken. De presentatie van de prijzen mag niet worden benadrukt door bewegende beelden, door visuele accenten, door bijkomende vermelding of vergroting van merk en/of logo op het scherm, noch door bijkomende auditieve vermeldingen. Beelden zonder accentuering van merk en/of logo kunnen wel evenals een korte technische beschrijving zonder enige argumentatie. Auditieve vermelding van naam en of logo kan indien het merk en/of logo niet wordt vertoond. De prijzen mogen maximaal twee keer worden getoond

of vermeld. In aankondigingsspots is het tonen en/of vermelden van prijzen verboden (Decr. 1991, art. 7 en 8, par. 3). In andere gevallen is het ook buiten prijzenprogramma's toegestaan om de merknamen van bepaalde produkten en diensten te vermelden indien deze vermeldingen voor het programma inhoudelijk verantwoord en noodzakelijk zijn (Decr. 1991, art. 8, par. 5).

18.- Indien de programma's van de niet-openbare regionale televisievereniging door een vorm van **samenwerking** worden verspreid via de landelijke omroepen (BRTN of VTM), dan mogen deze programma's geen streekgebonden reclame bevatten (Decr., art. 4, 10°).

19.- De reclameboodschappen mogen niet in strijd zijn met de overige bepalingen van het **decreet van 12 juni 1991** en moeten in overeenstemming zijn met de vigerende **Code** voor Handelspubliciteit op radio en televisie, hetwelke in een latere fase de code voor reclame en sponsoring op radio en televisie (Decr., art. 4, 10° en Decr., 1991, art. 15, par. 1, 1°).

20.- Tenslotte mogen de reclameboodschappen evenmin in strijd zijn met andere algemene regels inzake reclame of handelspubliciteit. In het bijzonder gelden hierbij de regels in verband met de reclame zoals vervat in de **Wet betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument** (art. 22-29 van de wet van 14 juli 1991, B.S., 29 augustus 1991). Ingeval van inbreuk op deze wetgeving is in principe evenwel niet de regionale televisievereniging aansprakelijk, maar wel de adverteerder.

3.3.b. Sponsoring op de niet-openbare regionale televisieverenigingen

1.- De niet-openbare regionale televisieverenigingen kunnen enkel een beroep doen op "**streekgebonden sponsoring**". Onder streekgebonden sponsoring wordt verstaan de sponsoring die uitsluitend bestemd is voor en ontvangen kan worden in het zendgebied van een omroep die zich richt tot een regionale en/of lokale gemeenschap en die betaald wordt door een in het zendgebied gevestigde opdrachtgever (Decr., art. 3, 6° en Decr. 1991, art. 2, 5° en art. 9). De machtiging tot het uitzenden van streekgebonden sponsoring wordt door de Vlaamse Executieve gelijktijdig met de erkenning verleend (Decr., art. 12, par. 1).

2.- De sponsoring van een T.V.-programma moet **duidelijk** blijken door de vermelding aan het begin of op het einde van het programma dat het programma gesponsord is (Decr. 1991, art. 10).

3.- Vermelding van de sponsor mag enkel bij het **begin of op het einde** van een programma alsmede in de eventuele aankondigingspots van het gesponsorde programma (Decr. 1991, art. 10).

4.- De **nieuwsuitzendingen en politieke informatie-programma's** mogen niet worden gesponsord (Decr. 1991, art. 12, lid 2).

5.- De gesponsorde programma's mogen **niet aansporen** tot aankoop of huur van produkten of diensten van de sponsor of van derden, in het bijzonder door specifieke aanprijzingen van die produkten of diensten (Decr. 1991, art. 12, 2°).

6.- Voor het overige gelden ook m.b.t. de vermelding van de sponsors en hun produkten of diensten de **inhoudelijke regels** die van toepassing zijn op de reclameboodschappen (Decr., 1991, art. 4 en 11, cfr. supra).

7.- Indien de programma's van de niet-openbare regionale televisievereniging door een vorm van **samenwerking** worden verspreid via de landelijke omroepen (BRTN of VTM), dan mogen deze programma's geen streekgebonden sponsoring bevatten (Decr., art. 4, 10°).

3.4. Administratieve verplichtingen

1. De **erkenningaanvraag** moet voldoen aan een reeks formaliteiten en dient een reeks aanvullende verklaringen te bevatten. De aanvraag moet vergezeld zijn van de volgende stukken (Besl. Exec., art. 2):

1° een afschrift van de statuten van de V.Z.W. zoals gepubliceerd in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad;

2° een afschrift van de lijst van beheerders van de V.Z.W. met opgave van hun functie in de vereniging, zoals gepubliceerd in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad;

3° een door elke beheerder persoonlijk ondertekende verklaring waaruit blijkt dat hij/zij geen beheerder is van een andere vereniging die een niet-openbare regionale televisievereniging heeft en/of beheert;

4° een opgave van de samenstelling van de raad van beheer van de V.Z.W., samen met een nota waarin beschreven wordt op welke manier wordt voldaan aan de bepalingen inzake samenstelling en representativiteit en samen met een door elke beheerder persoonlijk ondertekende verklaring houdende opgave van de geregistreerde woon- of verblijfplaats en de uitgeoefende politieke mandaten, leidende functies en functies van beheerder, dit alles zoals bedoeld in art. 9 van het decreet van 23 oktober 1991;

5° een opgave van de samenstelling van de algemene vergadering van de V.Z.W., samen met een nota waarin beschreven wordt op welke manier wordt voldaan aan de representativiteit van de algemene vergadering (art. 8 par. 1 decreet);

6° een opgave van de samenstelling van de adviesraad van de niet-openbare regionale televisievereniging samen met een nota waarin beschreven wordt op welke manier de bepalingen van art. 11 van het decreet van 23 oktober 1991 worden toegepast inzake de samenstelling en werking van de adviesraad;

7° een verklaring van de V.Z.W. waar de maatschappelijke zetel en de exploitatiezetel gelegen zijn;

8° een verklaring dat de vereniging slechts één niet-openbare regionale televisievereniging exploiteert;

9° een verklaring dat de niet-openbare regionale televisievereniging onafhankelijk is van een politieke partij, een beroepsvereniging of een organisatie met een commercieel doel;

10° een nota waarin beschreven wordt op welke manier de vereniging de nieuwsuitzendingen zal verzorgen en zal voldaan worden aan de bepalingen in verband met de nieuwsuitzendingen met inbegrip van het redactiestatuut (zie Decr. art. 4, 9°);

11° een nota waarin de vereniging een gedetailleerd zendschema opgeeft en waarin wordt beschreven op welke manier zal voldaan worden aan de programmatisch-inhoudelijke verplichtingen zoals bepaald in art. 2 en art. 4, 7°, 8°, 11° en 14° van het decreet van 23 oktober 1991;

12° indien de niet-openbare regionale televisievereniging wenst uit te zenden in een andere taal dan het Nederlands, een nota waarin dit voornemen wordt toegelicht en waarin nauwkeurig het aantal en de duur van de uitzendingen in een vreemde taal worden aangegeven;

13° een opgave van het beoogde zendgebied weergegeven op kaart met aanduiding van het (de) hoofdstation(s) van het (de) kabeldistributienet(ten) langswaar de distributie van de programma's zal gebeuren;

14° een opgave van de oorspronkelijke herkenningsbeelden, van het grafisch logo, van de herkenningmelodie en van alle identificatiegegevens;

15° een beleidsnota van de vereniging betreffende het beheer, de financiering, inzonderheid de reclame- en sponsoringwerving, de exploitatie, de redactionele en inhoudelijke autonomie en eventueel de samenwerking met een landelijke omroep.

Het is van belang erop te wijzen dat de erkenningaanvraag en alle bijbehorende documenten in **50 exemplaren** moeten worden ingestuurd (de herkenningsbeelden en herkenningmelodie uitgezonderd,

die in 2 exemplaren op VHS moeten worden bezorgd) (Besl. Exec., art. 2, par. 3).

2.- Om erkend te blijven moet de V.Z.W. elk jaar een **werkingsverslag en een financieel verslag** indienen over het voorbije kalenderjaar (Decr., art. 4, 13°). Dit verslag moet worden ingediend voor 30 juni (Besl. Exec., art. 6).

3.- Wanneer een niet-openbare regionale televisievereniging programmaonderdelen gerealiseerd door derden uitzendt en daartoe overeenkomsten sluit met derden, kunnen deze overeenkomsten door de **Vlaamse Executieve** worden opgevraagd en is de vereniging ertoe verplicht de opgevraagde documenten te verstrekken (Decr., art. 4, 11°).

4.- Elke **wijziging** in de raad van beheer en de algemene vergadering moet worden medegedeeld aan de Vlaamse Executieve en aan de Vlaamse Mediaraad (Decr., art. 10).

5.- De niet-openbare regionale televisievereniging moet aanvaarden dat de Vlaamse Executieve en meer bepaald de **aangestelde ambtenaren** de werking van het omroepstation ter plaatse komen onderzoeken. Ook moeten de documenten worden ter beschikking gesteld die terzake worden opgevraagd (Decr., art. 4, 13°).

6.- De adviesraad van de niet-openbare regionale televisievereniging (cfr. supra) stelt jaarlijks en automatisch een **evaluatierapport** op dat wordt bezorgd aan de raad van beheer van de regionale omroep, aan de Vlaamse Executieve en aan de Vlaamse Mediaraad (Decr., art. 11, par. 3).

7.- Tenslotte weze er de aandacht op gevestigd dat de niet-openbare regionale televisievereniging als V.Z.W. aan een reeks algemene **boekhoudkundige en administratieve verplichtingen** moet voldoen en tevens gehouden is tot de officiële neerlegging van bepaalde stukken op de griffie van de rechtbank.

4. Modaliteiten van financiering

1.- De niet-openbare regionale televisieverenigingen kunnen inkomsten verwerven uit **streekgebonden reclame en uit streekgebonden sponsoring**. De machtiging hiertoe wordt hen gelijktijdig met de erkenning door de Vlaamse Executieve verleend (Decr., art. 12, par. 1).

2.- Ook in het kader van **samenwerkingsverbanden** met derden kunnen financieringsbronnen worden

aangeboord, weliswaar binnen vrij strikte grenzen zoals hierboven aangehaald (Decr., art. 4, 10° en art. 7, par. 3).

3.- De niet-openbare regionale televisieverenigingen mogen een beroep doen op **financiering** door de Vlaamse Gemeenschap, openbare besturen, intercommunales en kabeldistributiemaatschappijen (Decr., art. 12 par. 2).

Het decreet voorziet dus tevens in de mogelijkheid van financiering van overheidswege, maar van enige verplichting in hoofde van de lokale of provinciale overheden tot participatie is evenwel geen sprake, noch wordt in concreto enige vorm van financiële ondersteuning of subsidiëring in het vooruitzicht gesteld.

5. De distributie van de programma's van de niet-openbare regionale televisieverenigingen

In tegenstelling tot de lokale radio's mogen de programma's van de regionale televisieverenigingen niet via de ether worden uitgezonden, maar kunnen deze programma's enkel via het kabeldistributienet doorgegeven worden. De uitvoeringsbesluiten bij de wet op de radiobereikbaarheid van 30 juli 1979 voorzien immers enkel in de mogelijkheid van lokale private klankradio-omroep, zodat het juridisch kader én de noodzakelijke frequenties ontbreken om lokale of regionale T.V. via de ether te laten uitzenden. Daarom is sedert 1987 geopteerd voor private televisieverenigingen die uitsluitend hun programma's via de kabeldistributienetten doorgeven, wat gezien de hoge bekabelingsgraad in Vlaanderen, tot een bijna volledige dekking van Vlaanderen als verspreidingsgebied resulteert.

De volgende modaliteiten zijn specifiek van toepassing voor de niet-openbare regionale televisieverenigingen:

1.- De distributie van de programma's van een niet-openbare regionale televisievereniging mag krachtens art. 7 par. 2 van het decreet van 23 oktober 1991 alleen gebeuren **via het hoofdstation** van een kabeldistributienet, waarvan de ontvangstmast gelegen is binnen het zendgebied van de niet-openbare regionale televisievereniging. In uitzonderlijke gevallen kan de Vlaamse Executieve, na advies van de Vlaamse Mediaraad, van deze regeling afwijken en een uitzondering toestaan om een vollediger dekking van het toe gewezen zendgebied mogelijk te maken (Decr., art. 7, par. 2). Het Besluit van de Vlaamse Executieve van 27 mei 1992 laat toe dat een niet-openbare regionale televisievereniging voor de distributie van haar programma's gebruik maakt van het hoofdstation van een kabeldistributienet waarvan de ontvangstmast in

een aanpalend zendgebied gelegen is, dit met het oog op een volledige dekking van het aan de regionale televisievereniging toegewezen zendgebied (Besl. Exec., art. 4).

2.- Met het decreet van 23 oktober 1991 is tegelijk afgestapt van de vorige regeling waarbij de doorgifte van de programma's van de niet-openbare regionale televisieverenigingen afhankelijk was van de "goodwill" van de lokale kabeldistributiemaatschappij (Decr. 1987, art. 3, par. 2). Wat in het vorige decreet afhankelijk was van een ad hoc beslissing van de Vlaamse Executieve (Decr. 1987, art. 3, par. 3) geldt voortaan als algemeen principe: de verdelers die de kabeldistributienetten exploiteren binnen het zendgebied van de regionale omroep, zijn **verplicht om kosteloos**, gelijktijdig en onverkort de programma's van de regionale T.V.-stations door te geven op een eigen kanaal (Decr., art. 7, par. 4).

3.- Geen enkel zendgebied kan meer dan **15%** omvatten van het totaal aantal inwoners van het Nederlands taalgebied en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad (Decr., art. 7, par. 1). De indeling van de 11 zendgebieden is vastgelegd op basis van de indeling in administratieve arrondissementen (Besl. Exec., art. 3), waarvan de opsomming hierboven is weergegeven onder paragraaf 2, in fine (legalisatieprocedure).

6. De procedure van schorsing of intrekking en andere mogelijke sancties

6.a.- Ingeval van niet-naleving van de hierboven vermelde wettelijke normen inzake de niet-openbare regionale televisieverenigingen, kan de erkenning worden **ingetrokken of geschorst** door de Vlaamse Executieve (Decr., art. 6, par. 2).

In grote lijnen verloopt deze procedure als volgt:

1. Wanneer er redenen zijn voor opschorting of intrekking van de erkenning brengt de Vlaamse Executieve de procedure daartoe op gang.

2. De niet-openbare regionale televisievereniging wordt gehoord door de Vlaamse Executieve.

3. Van de hoorzitting en van alle argumenten die de niet-openbare televisievereniging tegen de ingebrekestelling wil inbrengen wordt verslag opge maakt.

4. Het volledige dossier wordt door de Vlaamse Executieve voor gelegd aan de Vlaamse Mediaraad met een duidelijke omschrijving van de redenen en van de beoogde maatregel.

5. De Vlaamse Mediaraad brengt advies uit nopens de voorgestelde intrekking of opschorting.

6. Binnen een termijn van 60 dagen na ontvangst van het advies van de Vlaamse Mediaraad, beslist de Vlaamse Executieve over de opschorting of de intrekking van de erkenning.

7. De Vlaamse Executieve kan, indien de niet-openbare regionale televisievereniging erom verzoekt, de behandeling van de opschorting of intrekking van de erkenning maximaal drie maand schorsen om de bedoelde vereniging de kans te geven aan alle voorschriften te voldoen. Na verloop van deze periode wordt de behandeling van het dossier hervat wanneer het feit of de bedoelde redenen nog aanwezig zijn.

8. De beslissing tot schorsing of intrekking van de erkenning wordt aan de niet-openbare regionale televisievereniging betekend binnen de 14 dagen.

6.b.- Tevens dient de aandacht te worden gevestigd op de bevoegdheid van de **geschillenraad** om uitspraak te doen over individuele betwistingen die zijn gerezen omtrent de naleving van de verplichtingen inzake de nieuwsuitzendingen. Indien, na behandeling van een klachtprocedure tegen een niet-openbare regionale televisievereniging, komt vast te staan dat een inbreuk is gepleegd op de gangbare normen inzake journalistieke deontologie, de onpartijdigheid of de redactionele autonomie, kan de geschillenraad een vermaning uitspreken tegen de niet-openbare regionale televisievereniging of de verplichting opleggen de uitspraak op het scherm te brengen in de vorm en op het tijdstip door hem bepaald. (Decr., art. 4, 9° en Decr., 1987, art. 14).

6.c.- Inbreuken op de regels inzake de **reclame en de sponsoring** (cfr. supra sub. 3.3.) kunnen aanleiding geven tot strafrechtelijke veroordeling tot een geldboete van 500 fr. tot 100.000 fr. Ook bestaat de mogelijkheid dat de raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie de betreffende reclame opschort voor een periode van ten hoogste één maand en bestaat de mogelijkheid tot schorsing of intrekking van de reclamemachtiging door de Vlaamse Executieve.

6.d.- De niet-naleving van de verplichtingen die voortvloeien uit de wet betreffende het **recht van antwoord**, i.e. het niet of niet wetsconform uitzenden van een recht van antwoord door de niet-openbare regionale televisievereniging, kan worden gestraft met een geldboete van 26 fr. tot 5.000 fr., onverminderd burger rechtelijk herstel en schadevergoeding.

6.e.- Tenslotte weze eraan herinnerd dat in geval van inbreuk op de algemene of bijzondere **strafwetgeving** (bvb. laster, eerroof, belediging, beperkingen inzake gerechtsverslaggeving, inbreuk op wet tot bestrijding van racisme en xenofobie, openbare schending van de goede zeden...) de betreffende strafbepalingen van toepassing zijn. Ingeval van **quasi-delictuele onrechtmatigheid** van de uitzendingen (bvb. de aantasting van de eer en goede naam of van de privacy van personen, krenkende, schadeverwekkende en

onzorgvuldige berichtgeving...) kunnen de verantwoordelijken civielrechtelijk veroordeeld worden tot het betalen van een schadevergoeding. Ook inbreuken op het **auteursrecht** kunnen aanleiding kunnen geven tot strafrechtelijke veroordeling en tot civielrechtelijke aanspraken vanwege de benadeelde auteurs, de auteurs rechthebbenden of een auteursvereniging (vb. SABAM).

Besluit

Het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de regionale T.V. en het uitvoeringsbesluit van 27 mei 1992 scheppen het nieuwe kader waarbinnen de niet-openbare regionale televisieverenigingen kunnen gaan functioneren. De bepalingen van het kabeldecreet van 28 januari 1987 werden grondig gewijzigd voor wat de regionale of lokale T.V.'s betreft, omdat het vorige decreet een gevaar inhield van grootschaligheid en voor een al te sterk doorgedreven commercialisering en programmatorische ketenvorming.

Volgens de decreetgever van 1991 moet de regionale/lokale T.V. er in de eerste plaats op gericht zijn de communicatie tussen de bevolking binnen een regio te bevorderen bij middel van een vooral streek-

gebonden informatie en dienstverlening aan de burger. De doelstellingen van het nieuwe decreet zijn: kleinschaligheid en een eenvoudige en soepele organisatiestructuur, met garanties inzake pluralisme en onafhankelijkheid van de regionale televisieverenigingen, die nu effectief operationeel kunnen worden. Teneinde deze doelstellingen te kunnen bereiken werd geopteerd door de V.Z.W. als exclusieve beheersstructuur voor de regionale televisie in Vlaanderen.

In deze bijdrage is aangeduid hoe de V.Z.W. als basisstructuur kan functioneren voor de exploitatie van een lokale of regionale T.V.-omroep in de Vlaamse Gemeenschap en wordt aangeduid welke wettelijke normen van toepassing zijn op de V.Z.W. als regionale televisievereniging. De normering situeert zich op organisatorisch, programmatorisch-inhoudelijk, commercieel/publicitair en administratief vlak. Ook de modaliteiten van financiering en distributie van de programma's van de regionale televisie komen aan bod.

Tenslotte wordt de mogelijkheid van schorsing of intrekking van de erkenning besproken en volgt een beknopt overzicht van andere verplichtingen, verbodsbepalingen of mogelijke sancties met betrekking tot de werking en programmatie van de regionale televisie.